

Činjenice u vezi sa Elektroprenosom BiH

Pravni osnov za osnivanje Elektroprenosa:

- Sporazum između premijera FBiH i RS oko Kompanije za prijenos električne energije i nezavisnog operatera sistema zaključen 2. lipnja 2003. godine na osnovu člana III. 5 (b) Ustava BiH.
- Zakon o osnivanju kompanije za prijenos električne energije u BiH, koji je Parlament BiH usvojio i koji je objavljen u Službenom glasniku BiH br. 35/04.
- Zahtjev iz Europskog partnerstva, kao i zahtjev iz pregovora oko Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

Rezultati rada i koristi za RS:

- Od početka reforme sektora električne energije 2002. godine i naknadnog stvaranja Elektroprijenosa kao temelja ove reforme, međunarodna zajednica je uložila stotine milijuna eura u uspostavljanje i poboljšanje elektroenergetske infrastrukture u BiH. Kao rezultat, elektroenergetski sistem BiH je u cijelosti funkcionalan i bolji od sistema susjeda.
- U prve dvije godine svog rada, Elektroprijenos se dokazao kao profitabilno poduzeće: njegov profit u 2007. godini je iznosio 13,5 miliona KM, a u 2008. godini 21 milion KM.
- Republika Srpska je stekla direktnu dobit od rezultata rada Elektroprijenosa:
 - RS je zaradila 3,4 miliona KM u 2007. godini te 2,1

milijon KM u 2008. godini na račun poreza na dobit poduzeća, koji se plaća prema sjedištu poduzeća smještenom u Banja Luci (FBiH nije dobila ništa po tom osnovu);

– Smještajem sjedišta Elektroprijenosa u Banja Luci otvoreno je 100 radnih mjesta;

– Uprkos tvrdnjama zvaničnika RS-a brojke pokazuju da je u 2006. godini i 2007. godini, RS imao više ulaganja u prenosnu mrežu (52,4%) nego FBiH (47,6%), iako većina prihoda poduzeća (63,3%) dolazi od potrošača iz FBiH i iako je FBiH većinski vlasnik u kompaniji;

– U ovom trenutku na računu Elektroprijenosa bi se trebalo nalaziti oko 150 miliona KM, koje su namijenjene za ulaganja širom BiH, ali koja se ne mogu koristiti zbog blokade upravljačkih struktura od strane RS. Obnavljanje rada kompanije i njenih tijela bi dozvolilo stvarno korištenje ovog novca i dalja ulaganja u RS (i FBiH).

• Ne postoje argumenti koji bi podržavali tvrdnju da je utjecaj Elektroprijenosa na RS negativan. Pored gore navedenih činjenica *“Analiza statusa RS-a u Elektroprijenosu”*, koji je pripremio Elektroenergetski koordinacioni centar Beograd u rujnu 2008. godine, na zahtjev Vlade RS-a, navodi: *“Rezultati analize drugih pitanja, koja se tiču funkcioniranja kompanije (utjecaj poreza, prihodi od prijenosa električne energije itd.), potvrđuju da, dugoročno, RS, kao manjinski dioničar, neće imati više ili manje štete ili koristi od kompanije nego drugi dioničar, FBiH”*.

Razlozi za odluku Visokog predstavnika od 18. rujna 2009.god.:

• Kao što je Vijeće za implementaciju mira naglasilo 30. lipnja 2009.god., te ambasadori Upravnog odbora potvrdili 18. rujna 2009.god., funkcioniranje Elektroprijenosa se kontinuirano i ozbiljno pogoršavalo usljed aktivnosti i

opstrukcija organa vlati RS i njihovih predstavnika. Da pojasnimo:

- Upravni odbor nije se sastao više od godinu dana, bez obzira na ponovljene pokušaje predsjedavajućeg da sazove sastanke te činjenicu da su primali plaću cijeli ovaj period;
- Mandat četiri člana Upravnog odbora istekao je u protekle dvije godine;
- Mandat trojice ključnih izvršnih direktora te svih članova Komisije za reviziju istekao je prije pola godine;
- Mandat generalnog direktora (Dušan Mijatović) trebao je isteći 19. rujna 2009. godine.

· Vijeće za implementaciju mira pozvalo je RS u više navrata da se ponovno angažira u tijelima poduzeća, ali RS to nije učinila. Čak i Sporazum između entitetskih premijera o principima energetske politike postignut 6. studenog 2008. godine i Sporazum skupštine dioničara Elektroprenosa od 3. prosinac 2008. godine nikada nisu sprovedeni u djelo.

· Operacije poduzeća, te čak i sigurna isporuka električne energije građanima dovedeni su u pitanje, tako da je visoki predstavnik morao djelovati.

Suština Odluke visokog predstavnika od 18. rujna 2009. i Naloga supervizora od 19. rujna 2009.:

· Odlukom visokog predstavnika od 18. rujna 2009.god. naloženo je Upravnom odboru Elektroprijenosa da pokrene proces imenovanja novog generalnog direktora bez odlaganja. Odluka također obavezuje sadašnjeg generalnog direktora Elektroprijenosa da ostane na dužnosti i obavlja sve poslove u skladu sa Zakonom, sve do imenovanja njegovog nasljednika odnosno do njegove smjene sa dužnosti. Na kraju, odlukom je predviđen mehanizam za zamjenu generalnog direktora u prelaznom periodu u slučaju ostavke ili spriječenosti da

obavlja funkciju.

· Nalogom koji je izdao supervizor 19. rujna potvrđeno je da imovina Elektroprijenosa koja se nalazi u Brčko Distriktu ostaje isključivo u vlasništvu Elektroprijenosa, osim ukoliko pomenuto poduzeće prestane postojati kao pravno lice. U takvoj situaciji, imovina Elektroprijenosa u Brčko Distriktu smatraće se imovinom Brčko Distrikta u skladu sa Konačnom arbitražnom odlukom, Aneksom Konačne arbitražne odluke, te Ustavom Bosne i Hercegovine.

Efekat Odluke visokog predstavnika i Naloga supervizora na vlasništvo nad Elektroprenosom:

· Vlasnička struktura nad Elektroprijenosom BiH ostaje ista: 41% (RS): 59% (FBiH). Ni Odluka visokog predstavnika ni Nalog supervizora ne mijenjaju ovaj omjer.

· Odluka visokog predstavnika uopće se ne odnosi na vlasništvo Elektroprijenosa, dok Nalog supervizora naprosto pojašnjava da ako Elektroprijenos prestane postojati kao pravno lice nekada u budućnosti, njegova imovina locirana u Brčko Distriktu će pripasti Brčko Distriktu u skladu sa Konačnom arbitražnom odlukom, Aneksom Konačne arbitražne odluke i Ustavom Bosne i Hercegovine.